

Bravo

Bravo var det sista jag hörde Magnus Sylvén säga, några dagar senare gick han bort. Birgitta hade just berättat för sin döende pappa att vi köpt 120 av 150 ha på Torp. Året var 1995.

Under nästan 10 år hade Magnus på Höjentorp varit med oss runt och tittat på gårdar i Skåne, Halland och Småland. De flesta var fina och bra, men i slutändan var det alltid något vi saknade och hindrade oss från att lämna det där sista högsta budet..

När Domänverket satte Torp till försäljning ringde Magnus och bad oss komma och titta. Birgitta och jag hade nästan gett upp tanken på gård, och att den skulle ligga i Västergötland var ännu mer avlägset i vår värld.

Torp är granngård till Höjentorp där Birgitta växte upp och arrenderades av Greta och Gunnar Högberg och sista åren av sonen Nils-Gunnar. Jag hade varit många gånger på Torp. Utan att ha analyserat känslan var det en stämning av genuinitet, ursprunglighet och mystik som svävade över stället.

Som spekulant såg man gården med andra ögon.

Husen var i miserabelt skick, varken röjning eller gallring hade gjorts de senaste 30 åren. De största delen av skogen bestod av ädelträden ek, ask, al och körsbär och liknade mer djungeln på Borneo än en svensk skog. Åkrarna stod i stor del i träda och vissa betesmarker höll på att växa igen.

Efter några år frågade Nils-Gunnar om vi vill köpa hans del av Torp. Det var alla husen på gården och de närmaste åkrarna.

För det öppna landskapet krävdes mer djur som betade på ängarna upp på Billingekanten. Ladan byggdes om till djurstall för 90 köttdjur och ena flygeln byggdes om till lägenhet på 100m². Nils-Gunnar flyttade in i flygeln och Maria Högberg moster fick bo kvar i stora huset. När hon efter en tid fick reda på att vi köpt hela Torp blev hon helt förtvivlad, och i ett svagt ögonblick lovade jag henne att få bo kvar i huset så länge hon ville. Hon var tredje generationen Högberg på Torp. Familjen kom dit 1875 efter att gården i nästan 200 år varit ryttmästarställe för Gudhems kompani.

Från 1500 talets mitt var Thorp ett säteri, som det stavades då och där bodde landshövdingen i Elvsborgs och Dalslands län främst då kungen var på sina regelbundna besök på Höjentorp. Från Gustav Wasa till Karl den XI:e. På grunden har det stått hus i 1000 år.

Efter 3 år dog Maria i levercanser, samma sjukdom som Greta, Gunnar och Magnus. Kan det ha att göra med den höga radonhalten kring platåbergen?

Mangårdshuset byggt kring 1730, började vi renovera 2002 och det stod klart ett år senare.

Huset har byggts av Lars Åkerhielm af Blombacka. Han hade varit Karl den XII:es adjutant och efter kriget blev han ryttmästare för Gudhems kompani och boende på Torp. Han gick senare mycket långt i den militära karriären och blev både general och krigsminister.

Den mest genomgående renoveringen gjordes av den södra flygeln, och det arbetet avslutades 2006. Fasaderna på gjuthuset för ladugård och stall blev klara 2007.

Naturligtvis hade Birgitta och jag ingen aning om vad som väntade oss när vi köpte 1995.

Det var tur att vi inte visste vad vi gav oss in på. Det började med ett skifte skog på Billingen och det blev ett renoveringsprojekt under nästan 10 år av ett unikt byggnadsminne med en historia som går 1000 år bak i tiden.

Mer än en gång har jag funderat på om inte Magnus visste mycket mer om Torp och dess fanatiska möjligheter och hemligheter än vad han talade om för oss. Som tur var avslöjade han inga detaljer. Men bravo är en perfekt sammanfattning den spännande resa vi fått göra.

Det är många som hjälpt oss under färden.

Barbro och Åke Larsson på Höjentorp har varit ett ovärderligt stöd med råd och dåd.

Familjerna Tell på Backa Gård, fantastiska arrendatorer som vårdar gården som om det vore deras eget lindebarn.

Mia Sjögren som bor i norra flygeln ser till att det inte växer igen då vi är borta och med Maja och Sammy två alerta Kelpi håller alla bovar på avstånd.

Eva Björkman på Länsstyrelsen i Mariestad många kloka råd och ett och annat ekonomiskt bidrag.

Ulf Larsson på Läns museet i Skara som varit den kulturhistoriska arkitekten som övervakat och styrt metoder och godkänt slutprodukten. Ulf har dokumenterat det mesta av processen.

Anders Sahlström byggmästare kan nog tillsammans med sina skickliga medarbetare idag tituleras kulturarbetare och det av högsta rang.

Sist men inte minst Britt-Marie Zetterberg, Birgittas mamma som genom Torp återvänt till vackra Valle. Hon är outröttlig i sitt trädgårdsarbete och i att inspirera oss till nya projekt på gården.